

ע"ה

עין משפט
נר מצוה

מא א"מ א"מ פ"י מהלכות
שכירות הלכה ד' וז"ל
הכנסת וכוונת השנה
קמח פסין פט טור ש"ע
ח"ת פ"ו ע"ה ע"ה
בב ב"מ פ"ב מהל'
מילה הלכה טו סג
ע"ה ד' ט"ו ע"ה ח"ת פ"ו
בג ד' ה"ה מ"ה פ"ה
מהלכות שכירות
הלכה א' וע"ה פ"ה ט"ו
וכמ"ל סתם א"מ ט"ו ע"ה
ח"ת פ"ו ע"ה ע"ה

השוכר את האומנין פרק ששי בבא מציעא

מסורת הש"ס

(6) כ"ק (קב. 55.) לקמן
ק"ה פ"ו (1) (2) לקמן ק"ה
(ע"ה) מוספתא דמנהל
פ"ה (2) א"מ פ"ו על דרך פני
נחור וזו הדין מלפני
ברך וע"ה ר"ל

נקרא גולן. ויקמה ליה נרשומיה להחמיב ככל אונקיה וסיפא רבנן:
נוסן לו דמי למרו. נדמים שנמר לנן נמכר בשוק דקנייה בגולו בלש
כשעת הגזילה: פיליפה. דמי עזים וממנין ולא שרז שלס: כשינוי.
ששינוי מנמות שהיה ואיכא למאן דלמך שינוי קונה בהגזל קמח
(ב"ק 27:) אבל גבי החמור לא נשניתה

דפטור ה"ל לאשמעינן טפי מתה כדרכה דפטור דלא נימא איכא
דהוא אחרת קטלה כ"ש הומחה כהר והחלקה בנקעה דודאי אילו
לא שיה היתה מתה בענין זה ויש לומר דמשום דכחיוכה דהר מני
החלקה מני לה נמי כפטורה בנקעה ועוד נראה דפטורה דחיימוס
כהר והחלקה בנקעה היה כרומא
טפי ממחה כדרכה דלדס יכול לומר
כתי טפי יותר ממחה כדרכה והיה
לן למימר שפעה כמה ששינה שאס
היה מוליכה כהר היה מדקדק יפה
ושומרה יפה שלא תחלוק כהר ושלל
מתמסם בנקעה אבל מה ששינה
גורם שלא דקדק וימיה דוחק הוא
שחלוק אבוי על כל האמוראים לכן
נראה דלא חשיב הכא שפיעה כמה
ששינה דיכול לומר ודקדק יפה שלא
תחלוק כהר ושלל מתמסם בנקעה
ומודה אבוי הכא דפטור במתה כדרכה
כיון דלא היה מחלמו כפשיעה ורבה
דמשני כגון שפיעה נמש ז"ל
שפעמים מנאים נחשים כהרים
מנכקעה או איכפא להכי נקט הר
ובקעה ואפי שפיר לרבה אפילו
תחלמו כפשיעה וטופו חלונם פטור:
מגבת פורים פורים. וא"ת
דלמדין כערכין (ד' 1):

הגהות הגר"א

[א] נמי ומגבת העיר
למטה העיר) ואין
מדקדקין כדבר (אבל ט'
עד לפרוס) ח"ת י"ב
ה"ק ודאי והמ"ס ל"ב
כל זה וכו"ה לקמן ק"ה
ע"ה ע"ה רבנו דל"ח
פ"ה ח"ה י"ד

לענין רש"י

מג"א (מ"ה) ב"ק
(מהלכות שכירות)

מוסף רש"י

נותן לו דמי צמור.
במטען קמח
דמחשבה מי טפי וכו"ה
למ דלמ (ב"מ 27.) ק"ה
כשני לר"מ ולא היה ליה
אלא דמי למרו אבל לא דמי
שמי. או זה יתן שמי
משלם ויקח הצמר (ע"ה פ'
דכ"ה ל"ה ל"ה ל"ה ל"ה
המטה מדעת בעליו נקרא
גולן ונטל הצמר לעצמו
אפי"ה שהא מעלה כשני
כדמי (ע"ה פ'
כשני ומחייב משנת וקמח
ק"ה. ר' יהודה אומר.
אם ק' מנאלה זה משכר
כשני (ע"ה 1) אם ק' מן
מחייב מנאלה זה הנהגה שיה
הבואו לו מן השוק. אבל
מחייב לו את הצמר כמות
שהוא נטל ודע על
המחייב (קמח פ"ו.) אם
השכר. שהשכר המה
יחד על היציאה. שהיא
הנכס. ונתן לו על הצמר.
את היציאה. שמיס
ועליו וסבר שפועל כשכר
יוס ולא שרז שלס כמו
שהנה עמו (ע"ה 1.) וקמח
(ע"ה) ולא מה שרז
בקבלתו. דהו טפי וקמח
(ע"ה) דקניס ליה להאי
דכ"ה ל"ה ל"ה ל"ה ל"ה
המחייב דלא נשתי
משכר. ואנדר נמי כו"ה
לא יקבל אלף יציאה. ואם
יציאה ומורה על השכר יתן
לו את השכר שהשכר את
הצמר. ואם ילה למת את
שכרו. כגון שהשכר יותר על
השכר. יתן שכר (ב"מ פ'
ורש"י ב"מ מ"ק. א"ע
דמ"ה. לא סבר דמקדק
אפי"ה מדי דלא סבר כה
(קמח פ"ו.)

החמור: מגבת פורים לפורים. מעות
שגזינן הגזינן מצני העיר לחלק
לעניים לסעודת פורים: לפורים.
כולה יתנוה לעניים דפורים: ואין
מדקדקין. לומר דייס המות והמותר
יפול לכיס של דקה: אבל לוקחין אם
הטעמים. לרוב כלל המעות: והמותר.
שלא יפסיקו לכולו כפורים ימכור
ויפול לכיס של דקה: אדעתא דמידי
אחרניא לא ליה ליה. וכיון דלא
אדעתא דהכי יהיב נמלא מעות
כחוקה בעלים מן היולאין כפעודת
פורים: דאפו למחשדיה. לבעל הבית
כנוצר ואזי מקיים ששמעו עליו
שאמר ליקח טלית לפלוני עמי ולא
קנה לו: נהויריפא. מולי"ה זע"ה
היולת בשמור העין: אכוקא. המולעם
המליעו רגליה: אכוקא כמילא
דמלכא. רלתי עש שאוכל שיראס
של אולר המלך: כעלי כסף. כלי
שפחן: כעלי דכס. כלי למר ככועין
אלוס: וקטלוס. שאין עש אוכל כלי
שפחן: אבל אנגריא שאינה חורר.
היה ליה נמטה או נשברה: אם
בדרך הליכה נעלה. שהאנגריא
מוליכה לדרך שהיה זה רובה להלך:
אומר לו הרי שלך לפניך. שכן דרך
אנגריא נוטל חמורו של זה ומהלך
עליה אחריה וכל חמור שפוגע בו
ראשון וקטלוס. ומהחור לו את שלו והשני
חוזר אחר חמורו עד שפוגע באחר
הלך חומר לו הואיל ואף מולך גרם
שכור חמור אחר ולך אחריו עד שיפגע
בחמור אחר: ככריקס או ששפטיס.
עדיין היא ראויה למשאוי: כשלמא
לכך לא קשיא. רומיח דמתנין
אהדי דמני לגטיי כלן כחחרת וכו':
(לכ"ו)

נקרא גולן הי רבי מאיר אילימא ר"מ דצבע
דתנן ה"ה הנותן צמר לצבע אדום לו אדום
וצבעו שחור שחור וצבעו אדום רבי מאיר
אומר נותן לו דמי צמרו "ר' יהודה אומר אם
השבח יתר על היציאה נותן לו את היציאה
ואם היציאה יתירה על השבח נותן לו את
השבח מעמאי דלמא שאני התם דקניא
בשינוי מעשה אלא הא רבי מאיר דמגבת
פורים דתניא ה"ה מגבת פורים לפורים (א) מגבת
העיר לאותה העיר ואין מדקדקין כרבר אבל
לוקחין את העגלים ושוחטין ואוכלים אותן
והמוחר יפול לכיס של צדקה רבי אליעזר
אומר מגבת פורים לפורים ואין העני רשאי
ליקח מהן רצועה לסנדלו אלא אם כן התנה
במעמד אנשי העיר דברי רבי יעקב שאמר
משום ר"מ ורשב"ג מיקל דלמא התם נמי
דאדעתא דפורים הוא דהייב ליה אדעתא
דמידי אחרניא לא יהיב ליה אלא הא ר' מאיר
דתניא רבי שמעון בן אלעזר אומר משום
ר"מ הנותן דינר לעני ליקח לו חלוק לא יקח
בו טלית טלית לא יקח בו חלוק מפני שמעביר
על דעתו של בעל הבית דלמא שאני התם
דאחו למוחשדיה האמרי אינשי אמר פלניא
ובניא ליה לבושא לפלוני עניא ולא זבן ליה
אי נמי ובניא ליה גלימא ולא זבן ליה אם כן
ליתני מפני החשד מאי מפני שמעביר על
דעתו של בעל הבית שמע מינה משום דשני
הוא וכל המעביר על דעתו של בעל הבית
נקרא גולן: השוכר את החמור והבריקה:
מאי והבריקה הכא תרגמו (נהוירא רבא
אמר אבוקת ההוא דאמר להו אבוקת במילתא
דמלכא אמרו ליה במאי כמלי כסף או כמלי
דהב איכא דאמרי כמלי כסף אמר וקטלוה
איכא דאמרי כמלי דהב אמר ושכקוה:

או שנעשית אנגריא אומר לו הרי שלך לפניך: אמר רב לא שנו אלא באנגריא
חוזרת אבל אנגריא שאינה חוזרת חייב להעמיד לו חמור ושמואל אמר
בין אנגריא חוזרת בין אנגריא שאינה חוזרת אם בדרך הליכה ניטלה אומר
לו הרי שלך לפניך ואם לאו בדרך הליכה ניטלה חייב להעמיד לו חמור
מיתיבי השוכר את החמור והבריקה יאו שנשחממה אומר לו הרי שלך
לפניך מתה או שנעשית אנגריא חייב להעמיד לו חמור בשלמא לרב לא
קשיא כאן באנגריא חוזרת כאן באנגריא שאינה חוזרת אלא לשמואל קשיא
וכ"ל לשמואל נמי לא קשיא כאן שבדרך הליכה ניטלה כאן שלא בדרך
הליכה ניטלה אומר לו הרי שלך לפניך ואם לאו חייב להעמיד לו חמור
מכלל דלתנא קמא לא שאני ליה אמר לך שמואל לאו מו איכא רבי
שמעון בן אלעזר דקאי כותי אנא דאמרי כרכי שמעון בן אלעזר איבעית
אימא כולה רבי שמעון בן אלעזר היא וחסורי מיחסרא והכי קתני
השוכר את החמור והבריקה או נשחממה אומר לו הרי שלך לפניך מתה או
שנעשית אנגריא חייב להעמיד לו חמור כ"מה דברים אמורים שלא בדרך
הליכה ניטלה אבל ניטלה בדרך הליכה אומר לו הרי שלך לפניך
דברי

פדנות כמו שפ"ה ד' (נ.) מוללות של
בית רבי כעלי זכז או כעלי כסף
כלומר פדנות דמומות או לבנות ואין
נראה לר"י דנלגון ארמי לא קרי להו
אלא כודייתא:
באנגריא חוזרת. דיכול לעשות
מלכתו כשתחזור
א"ע"פ שמתאחר במלכתו ששכיל
איחור אין חייב להעמיד לו חמור אחר
כמו הבריקה או שמתמה שמתאחרת
נמי במלכתה ולא חיישין:
אם בדרך הליכה ניטלה אומר
לו הרי שלך לפניך. פירס
כקונטרס שמוליכה בדרך שגם הוא
רובה ליתן חומר לו משכר הרי שכן
לפניך ושכור בהמה אחרת עד שם
ותימה דלמה ישכור בהמה אחרת
ואם השוכר אין לך החמור כעליה
אלא בחורה הו"ל א"ש אבל אם כן
גנופה ה"ל לפלוני בין לר"ה חמור
לאחר לאין לר"ה אלף בחורה ונראה
כפי ר"ה דמפרש אם בדרך הליכה
שהאנגריא אין מחפשין כתיס אלף
כשפוגע בדרך והיינו דרך הליכה
אמר לו משכר הרי שכן לפניך דמני
א"ל מולך גרם שאילו היתה כתיס לא
הליכה ניטלה דהיינו שמתפסין גם
חוזרת האנגריא את החמור לכאן
מכלל דתנא קמא לא שני י"ה. ומ"ק ע"ה דהוי רביס לגני ימיד:

בדרך שאל נדך
לכ"ה גרם שאלו לא מולו של שוכר גורם חייב להעמיד לו חמור אחר לעשות מלכתו לאחר שפועל
הליכה ניטלה דהיינו שמתפסין גם
חוזרת האנגריא את החמור לכאן
מכלל דתנא קמא לא שני י"ה. ומ"ק ע"ה דהוי רביס לגני ימיד:

חלו